

Den gode historie i "Lokale valg" – et udviklingsprojekt i Grønland

Finn Eldor og Inge-Lise Lyngø

Artiklen handler om undervisning i skolen, om børn og lærere, som er optaget af at arbejde med faget der i Grønland kaldes "Lokale valg". Faget indeholder fire fagområder "Kunst og arkitektur", "Idræt og udeliv", "Musik, sang, bevægelse og drama" og "Håndværk og design".

Vi har valgt at rette vore blikke på, hvordan undervisningen bidrager til, at give elever og lærere fælles gode faglige og personlige oplevelser. Især har vi rettet fokus på de gode historier, læreren fortæller. Det er fortællinger om givende undervisning - set i et lærerperspektiv. Vores sigte er, at rette et pædagogisk blik på de gode historier som læreren oplever dem og de læringsmæssige udfordringer, der knytter sig til undervisningen i fagområdet "Lokale valg". Vi ønsker at bidrage til, at studerende får et nuanceret billede af, hvad der foregår i skolen, så disse indtryk kan medvirke til faglig refleksion. I vores metodiske tilgang valgte vi at arbejde med semistrukturerede interviews (Kvale, 2003), og vi anvender de begreber og den metodologiske tilgang som benyttes hos S. Kvale i arbejdet med at producere kvalitative data. I de efterfølgende analyser og i den sociale konstruktion af et meningsindhold anvender vi termer fra Grounded teori. (Guvå & Hylander, 2003)

Søkdord: metod, sløyd, interview, lærere, læreplan

Perspektivgrund

Det er lærerens oplevelser der er i centrum for vores undersøgelse, men fokus retter vi på fagområdet og på den måde eleverne fungerer i undervisningen. Vi finder det vigtigt at bygge på den viden og de erfaringer, der allerede findes hos lærerne – med andre ord prøver vi gennem semistrukturerede interviews (Kvale, 2003), at sætte ord på hvad det er lærerne i feltet finder interessant i fagområdet.

Et centralt spørgsmål er, hvordan den viden, der findes på skolerne fastholdes og bearbejdes til en viden, der kan dokumenteres og anvendes i nye faglige sammenhænge – i skolen og i læreruddannelsen. I en periode – på omkring 2 år, har vi haft arbejdstid, fået dækket rejseudgifter og ophold i forbindelse med vore

rejser og besøg ved skolerne i Grønland. Grønland er et stort land, infrastrukturen kan volde vanskeligheder, det at rejse og komme rundt fra det ene sted til et andet er ikke altid så let. I små fly og med endnu mindre helikoptere, har vi rejst rundt til byer og bygder. Og vejret kan også give ventetider og afbræk i de planlagte aftaler.

Samtlige skoler i Grønland var skriftligt inviteret til at deltage i undersøgelsen. Vi havde økonomisk mulighed for at rejse til 3 steder og derfor udvalgte vi blandt de interesserede skoler Nuuks 5 skoler, besøg i Ilulissats 2 skoler, besøg på en skole i Sisimiut og besøg i bygden Kullorssuaq. Valget af disse skoler blev foretaget for derved at arbejde med data fra forskellige byer langs vestkysten. Byerne på den grønlandske vestkyst er forskellige i forhold til erhvervs muligheder og størrelse. Nuuk er den største by i Grønland med 16.000 indbyggere og Kullorssuaq er en bygd på omkring 450 indbyggere.

Vi mener at kunne finde den gode historie i mange sammenhænge i skolens hverdag. På denne baggrund har vi dels foretaget semistrukturerede interviews, (Kvale, 2003) optaget video (Rønholdt al. 2003), fotograferet, samt været til stede i undervisningen hos en gruppe af lærere, som på baggrund af positive oplevelser med undervisningen i fagområdet, frivilligt har stillet sig til rådighed for os.

I den seneste forordning for folkeskolen (Landstingsforordning nr. 8 af 21. Maj 2002 om folkeskolen) blev der indført et nyt fagområde med betegnelsen "Lokale valg". I dette fagområde skal der undervises på alle tre trin; dvs. yngste, mellem og ældstetrin i emner indenfor de fire faglige områder: "Kunst & Arkitektur", "Idræt og udeliv", "Musik, sang, bevægelse og drama"; og især vigtig for læsere af denne artikel "Håndværk og design", som indeholder fagene, der er kendt fra tidligere forordninger fra den danske folkeskole; Sløjd, håndarbejde og hjemkendskab med design, som et vigtigt og nyt omdrejningspunkt.

Der er udarbejdet læringsmål til alle trin for alle fag under "Lokale valg" (Læreplan for yngstetrinnet, Læreplan for mellemtrinnet og læreplan for ældstetrinnet, 2003), hvor hensigterne for fagområdet er beskrevet i introduktionen til faglærerplanen for "Lokale valg"

Undervisningen i Lokale valg tager udgangspunkt i praktiske opgaver. Gennem det praktiske arbejde og i dialog med lærere, elever, forældre, kunstnere, musikere, idrætsudøvere og andre personer med relation til fagområderne, vil eleven tilegne sig en lang række faglige teknikker, samtidig med at eleven udvikler mangeartede kompetencer inden for alle fagområder i Lokale valg. "... Arbejdsprocesser fra idé, over planlægning til udførelse står centralt i de praktisk-musiske fag, og det er en vigtig del af elevens alsidige personlige udvikling" (Vejledende læreplan for Lokale valg A: Formål og Introduktion s. A4)

Vi har været interesserede i at undersøge hele fagområdet Lokale valg og i det fagsyn herunder den læringsopfattelse, der er kendetegnet her. Dette betyder, at vi ikke har adskilt de enkelte fag i fagområdet.

Indsamling af empiri

Undersøgelsen omfatter 33 individuelle interviews med lærere ved de nævnte byer. I samtalerne med lærerne rettes der forskellige blikke på, hvad læreren ser, iagttager og oplever hos eleverne. Rent metodologisk var vi her inspireret af Steinar Kvale der i sin bog " Interview – en introduktion til det kvalitative forskningsinterview" bl.a. skriver:

De kvalitative interviews fortrin er deres åbenhed. Der er ingen standardteknikker eller regler for en interviewundersøgelse, der baseres på ustandardiserede, kvalitative interviews. Men der er metodologiske standardvalg på de forskellige stadier af interviewundersøgelsen. (Kvale, 2003, s. 92).

Undervejs i forløbet har vi forholdt os til fordelene ved en arbejdsmåde hvor åbenheden og fleksibiliteten i de enkelte interview, var en styrke. Vore første noget famlende begyndelse bestod i, at få tematiseret emnet, at få afklaret selve projektets problemfelt på en givtig måde. Det handlede om, at kunne identificere emnets forskellige sider, og senere så småt begynde at tegne og planlægge det videre forløb. Med et forskningsmæssigt afsæt i "Grounded Theory", således beskrevet af Guvå, Gunilla og Hylander, Ingrid (2003), og efter inspiration hos Glaser & Strauss -som en generel forskningsstrategi til den efterfølgende analytiske bearbejdning af materialet. Hos Guvå & Hylander skrives der: *I begyndelsen er udvælgelsen åben. Derefter bliver den mere strategisk med det formål at skabe maksimal variation for til sidst at blive mere og mere selektiv for at forankre kerneprocessen (Guvå & Hylander, 2003, s. 38).*

Vi har suppleret undersøgelserne med et par fokusgruppe interview (Halkier, 2008). Fordelene ved at arbejde med fokusgruppeinterview er, at der gives deltagerne en mulighed for at udveksle syn og beretninger om handlinger og forståelser, som en del af interaktionen i en social, hverdagslig og genkendelig kontekst. Deltagerne kan på den måde ændre på forudfattede meninger og i fællesskab konstruere ny viden sammen med moderatoren.(Guvå, 2003, s. 40)

Desuden har vi har forsøgt os med at arbejde med videooptagelser af undervisning ved de skoler, vi besøgte. Nogle af fordelene ved at arbejde med videooptagelser er, at det bliver muligt efterfølgende at se og følge op på nogle af de indtryk og udtryk der kan fastholdes (Rønholdt et al., 2003). Med videooptagelser er vi i stand til at fastholde og gense, hvorledes eleverne fungerer i undervisningen, hvordan de

taler om situationen og er i situationen. Dette indebærer, at en række handlinger bliver tilgængelige for en nærmere afprøvning af diverse hypoteser som afsæt for en videre refleksion. Vi havde mange ideer og intentioner, og fik gennemført et antal videooptagelser. Det efterfølgende arbejde med de enkelte optagelser blev alene til en støtte for vore analyser af interviewene. Endelig har vi taget mange fotos på skolerne og disse udgør en væsentlig del af det data – materialer vi forstår og anvender som "børnespor". Udtrykket "børnespor" forstår vi på den måde, at der på en skole findes spor, markeringer og udtryksformer, som medvirker til, at fortælle historien om, at i skolen er der et liv og en færden hvor børn og lærere virker i en pædagogisk og faglig hverdag.

Metode og analyse

For at opnå den tilsigtede viden blev der udarbejdet en meget åben og kortfattet manual til brug ved de enkelte interview. De centrale spørgsmål i undersøgelsen blev til ved udformningen af *forskningsspørgsmål* (Kvale, 2003, s. 136) og derefter udforme *interviewspørgsmål*. (Kvale, 2003, s. 105) En interviewguide (Kvale, 2003, s. 106) blev udformet for at finde svar på følgende:

Hvad kendetegner de gode historier? Hvilke elementer hører til den gode historie? Hvordan er det muligt at fortælle den gode historie? På baggrund af disse forskningsspørgsmål, bad vi læreren om at give bud på følgende: Fortæl om dine gode oplevelser i undervisningen. Hvad gjorde dette forløb særlig godt? Hvad gjorde du? Hvad gjorde eleverne? Hvordan var oplægget til opgaven? Hvad er vigtig for dig i din undervisning? Hvornår lærer børnene bedst?

Vores strategi har været induktiv på den måde, at vi løbende har taget udgangspunkt i vores empiri. Det er efterfølgende de ideer, der rejser sig af de empiriske data, som har ledt os til de videre antagelser og kategorier – og disse kan siden forankres i nye data, som efterfølgende kan generere forklaringer. Vi valgte at tage udgangspunkt i det empiriske materiale, som vi havde fra Sisimiut. Begrundelsen er at vi i Sisimiut fandt, at datamaterialet indeholdt gode fortællinger, der indeholdt mange *indikatorer på hændelsesforløb* (Guvå, 2003, s. 50) der synes vigtige for området vi undersøger. Resten af interviewene blev efterfølgende undersøgt for hvad der ud fra den første åbne undersøgelse, synes at være de interviewede personers vigtigste budskaber. Vi søgte efter udsagn, der så tydeligt som muligt støttede op om disse budskaber. Vi stillede os selv spørgsmål som: Hvad fortæller det udsagn om "den gode historie" Alle udsagn blev nøje gransket ord for ord. Vi forsøgte på denne måde at kategorisere udsagnene ud fra

det kvalitative betydningsindhold. Materialet kondenseres (Guvå, 2003, s. 54) efterhånden som det stod mere klart, hvordan meningene kunne kategoriseres.

Begrebskodning var det næste skridt i arbejdet (Guvå, 2003, s. 58) Efter kategorierne var fremkommet begyndte processen med at få betydninger ud af de hændelser der var sorteret ud i hver kategori. Hvad den enkelte kategori indeholdt af forskellige udsagn og hvordan de hang sammen.

Herefter begyndte *mønstersøgningen* hvor vi forsøgte at få materialet til at hænge sammen indenfor den enkelte kategori. Det ”analytiske fokus” i forbindelse med en tematisering af teksterne fra interviewene endte op med følgende kategorier:

1. Børns oplevelser og reaktioner
2. Lokale valg i det tværfaglige
3. Iscenesættelse af den gode undervisning i Lokale valg
4. Faglighed i fagene
5. Fagene og de æstetiske læreprocesser

Når vi retter fokus på de 5 kategorier er det udtryk for, hvad vi efter læsning af interviewene umiddelbart finder, har betydning for god undervisning og læring set i lærernes optik. I det følgende beskrives de kategorier der udkrystalliserede sig fra materialet og hvilken opfattelse vi lagde ind over overskrifterne.

Den første kategori: ”Børns oplevelser og reaktioner” - set i et lærerperspektiv - her tænker vi på, at læreren til stadighed følger i hvilket omfang eleverne fungerer i undervisningen. Det er et udtryk for, hvordan og med hvilke ord læreren ser, og er opmærksom på elevernes måder at give udtryk for oplevelser og følelser. (Struve, 2005)

Den anden kategori, ”Lokale Valg i det tværfaglige”. Her er fokus rettet på, i hvilket omfang og hvornår faget fungerer og folder sig ud i projekter og i forbindelse med andre fags undervisning. Tværfaglighed kan forstås og bliver forstået på to meget forskellige måder. Vi har valgt at se efter den tværfaglige undervisning, både der hvor fag samarbejder omkring et emne og der hvor emnet definerer de fag der er med i tværfagligheden. (Kristensen, 2007, s. 79)

Den tredje kategori, ”Iscenesættelse af den gode undervisning”. Det handler om hvilke forestillinger læreren har før, under og efter den gennemførte undervisning – og hvordan undervisningen sættes i spil gennem ”dramaturgiske handlinger og refleksion” (Dale, 1998, s. 250). Der er tale om den opfattelse, at skolen og lokalene er rum og scene for både undervisning, men også for læring.

Den fjerde kategori ”faglighed i fagene”. Overskriften “Faglighed i fagene” dækker over flere ting. For det første dækker det over betydningen af den enkelte lærers faglige kunnen, fagenes egenart og lærerens didaktiske syn på sit fag. Endvidere dækker det over betydningen af de rammemuligheder den enkelte skole giver lærerne for optimale muligheder for at udfolde faget med hensyn til lokaler, materialer, lærerens faglighed som parameter ved fagfordeling, timetal, organisering. (Lauersen, 2004, s. 72).

Den femte kategori kalder vi ”Fagene og de æstetiske læreprocesser”. Kategorien dækker de observationer hvor eleven arbejder med at udtrykke meninger gennem æstetiske produkter. Kendetegnende er, at eleven arbejder fagligt seriøst med egen identitet og udviser livsglæde.

I arbejdsprocesserne er sansningen og følelser vitale elementer i den æstetiske dannelse og læring både i det individuelle arbejde, som i arbejdet der udføres i fællesskab med andre. (Drotner, 2003, s. 59 ff.) Disse fem kategorier har vi har anvendt til en sortering af datamaterialet. Der vil i det følgende blive givet eksempler på, hvordan vi har anvendt kategorierne.

Resultatbeskrivelse

I det følgende har vi valgt at give nogle eksempler på udtalelser fra lærerne - markeret i kursiv - sådan som de er blevet udskrevet fra vore båndoptagelser. Citaterne er taget fra de fem kategorier som eksempler.

Når undervisningen går rigtig godt, ser vi børn der er aktive og ide - skabende. Vi hører om børn som på forskellige måder er optaget af at lære nyt, og ser helt nye sider ved sig selv – enten alene eller sammen med andre.

de er helt vilde op at køre og så..., så synger de hele tiden den der sang som jeg gav dem. Og når de har frikvarter så, ja så tænker jeg de kan lide det.

Det er en glæde hos børnene – her er der noget, som de bringer med sig ud – ud i legen og i det sociale samvær i frikvarteret. Sangen der er lært i undervisningen, ses både som noget der har rørt eleverne helt vildt ”de var jo oppe at køre”, der var en begejstring og umiddelbarhed da vi lærte en ny sang i timen.

de bliver meget glade og stolte af deres arbejde, det var dejligt, og det kommer til at betyde meget for dem.

Det kommer bag på eleverne, der er sket et eller andet der har gjort, at de har fået blik både for sig selv i en ny rolle, - man var først i sin egen lille lukkede verden,

*Den gode historie i "Lokale valg"
– et udviklingsprojekt i Grønland*

og opslugt af arbejdet med opgaven, - men til sidst opdagede man, at når arbejdet indgår i et fællesprojektet så sker der noget nyt og meget anderledes.

Når undervisningen lykkes, så viser det sig tydeligt.

de blev så stolte af at se resultatet..., og på den måde hvor fint det kan blive..., det har jeg lavet, tænk det er mig der har lavet den...,

Brugen af de nære omgivelser er en fordel i den gode undervisning. Der hvor læreren evner at bringe undervisningen mere i spil med de lokale forhold, her opleves der også en særlig form for dynamik og udfordring.

En enkel måde at forstå iscenesættelsen på fremgår af følgende:

da flere af eleverne fik øje på, hvad jeg var i gang med, - så fik de lige pludselig interesse for, - og så kom de sådan og spurgte så inderligt om de ikke måtte have lov til at lave sådan en ulu,

Eleverne bliver nysgerrige, de ser at læreren er i gang med noget, og det er spændende. Motivationen ligger i det, at læreren viser noget for eleverne – og det er noget de kan genkende og har mod på at prøve.

En lærer, der underviser i sløjde, ser flere sider af faget eksempelvis hvor eleven får mulighed for, at bruge sin kreativitet og fantasi.

som udgangspunkt, så skal de lære at slå streg på et stykke træ, - de skal save træet over. De skal høvle kanter og de skal lime træet sammen – og der efter lod jeg det være op til den enkelte elev hvad han havde lyst til, det må jeg sige, fantasien den fik frit spil,

Flere af de lærere vi talte med, peger på, at god undervisning i faget, handler om at give eleverne en frihed, et råderum hvor det er muligt at gå andre veje, finde frem til andre former og modeller. Læreren peger på diversiteten som en faktor i undervisningen:

vi skal ikke uddanne nogle, men vi skal gøre nogle interesserede og fastholde deres interesse

Lærers engagement kommer tydeligt frem i vore samtaler. Der gives udtryk for vigtigheden af, at arbejde i et faglokale med gode materialer og med en lærer der er en faglig kompetent person som har mulighed for god kollegial sparring.

Lærere engagementet præger undervisningen og virker positivt på eleverne. Læreren er tit opmærksom på, at gode processer også rummer vanskeligheder. Frustrationer kan være vigtige at arbejde med, da det uoverskuelige ofte er nødvendig for, at vi kan få helt nye tanker på banen og løse opgaverne på et højere niveau.

Nogen udtrykker, at det kan være godt, når man arbejder med mange timer i samme fag. Fokus er rettet mod måden at tænke fag på, hvor læreren har indsigt i det faglige og det didaktiske.

Nogle lærere taler om det eksperimenterende som et vigtigt element. Det er en arbejdsform, som læreren bygger op til i sin undervisning. De vurderer, at denne arbejdsform kan anvendes til at afprøve nogle frie valg og ikke bare tilfældige valg, men kvalificerende valg, i forhold til de ting, der er blevet lært i løbet af året. Det eksperimenterende er en leg med skæve vinkler og mangfoldighed, - men altid med et afsæt i det faglige.

I vores materiale finder vi, at der er flere gode grunde til at undervisningen tilrettelægges så eleverne bevare gejsten gennem hele skoleforløbet. Vi skal sørge for, at udfordre eleverne hele tiden. Men det skal samtidig afpasses i forhold til elevens udviklingstrin og interessefelt, sådan at gejsten bevares i hele skoleforløbet. En måde at skabe engagement hos eleverne på opnås, når eleverne er medinddraget i processerne.

Flere lærere taler om, at de opgaver vi arbejder med skal være brugbare. Vi kan tolke det derhen, at læreren finder det vigtigt, at der er mening, med det vi laver, enten det er for os selv, eller det er til andre, når vi laver produkter i håndværksfagene. Samtidig siges det, at håndværket også er vigtigt at have med sig, når man arbejder med det tekniske og det håndværksmæssige i produktfremstillingen.

Det giver dem en eller anden følelse af at der er noget der lykkes for dem ...det er jo også en af de ting jeg har forsøgt med det her fag, de ser at de kan bruge det til noget andet end bare at sidde og lave billeder...

Udfordringen i faget består i, at give rum til overraskelser og arbejde med nye områder. Det betyder, at børn eksempelvis skal præsenteres for noget de ikke kender til i forvejen. Det kræver, at læreren giver eleven et råderum til at overskride egne hidtidige erfaringer – og at eleven dermed får mulighed for, at udvikle nye erfaringsformer og sociale strategier.

Jeg vil også godt have at de bliver mere selvhjulpne og mere selvstændige

I det følgende opsamles der på, hvad lærerne lagt vægten på i forhold til god undervisning i fagområdet. Vores opsamling på lærernes udtalelser kan sammenfattes på følgende måde:

- at undervisningen skal plan og tilrettelægges, så eleven får mulighed for at finde mening gennem leg, undersøgelser og skabende aktiviteter.

*Den gode historie i "Lokale valg"
– et udviklingsprojekt i Grønland*

- at eleven inspireres gennem andres arbejder og løbende udvider sit kendskab til flere æstetiske virkemidler
- at eleven kan opleve det faglige indhold sanseligt og blive følelsesmæssigt berørt
- at alle elever udfordres fagligt således at de får mulighed for at være aktive og udvise selvvirksomhed.
- at undervisningen også indeholder det der er nyskabende, som eleven ikke kender til i forvejen.
- at eleverne beholder gejsten gennem hele skoletiden
- at der er tidssvarende faglokaler, materialer og mulighed for kollegial sparring
- at læreren i det enkelte fag skal have en formel uddannelsesmæssig baggrund herunder viden om og erfaring med håndværket og materialerne der hører til området.
- at der er et lærerfagligt overskud med mulighed for en stadig faglig og didaktisk fornyelse.

Refleksioner

Som en følge af vores undersøgelse ser vi muligheder for, at fortsætte et samarbejde med lærerne i skolen med sigte på en fortsat udvikling og nytænkning af fagområdet. På denne baggrund kan følgende fremhæves:

- I læreruddannelsen vil der fortsat være behov for at arbejde med, hvordan den praktisk – musiske dimension kan indgå i faglige og tværfaglige sammenhænge.
- Når vi finder det nødvendigt, at der i læreruddannelsen arbejdes med dimensionen det praktisk - musiske er det fordi det giver nogle konkrete færdigheder, som den enkelte studerende alene og sammen med andre medstuderende kan drage nytte af og fordi det giver en anderledes dynamik og måde at tænke fag og pædagogik på.
- Der vil kunne arbejdes videre med at udarbejde lærebøger og lærermaterialer indenfor fagområdet lokale valg både til brug på seminarier og til brug i folkeskolen set i et Grønlandsk perspektiv.
- Udviklingen af kurser der i særlig grad fokuserer på fag og fagdidaktiske emner og problemstillinger, som knytter sig til fagområdet.
- Der mangler opdaterede kurser i fagområdet, men det må også være sådanne kurser, som medtager emner og problemstillinger fra skolehverdagen med en inddragelse af fagdidaktiske perspektiver

- En fortsat forskningsindsats med afsæt i billeder og foto, samt videooptagelser fra undervisningen, for derved at tilføje en yderligere dimension i forhold til emnet børnespor
- Vi finder at den skolebaserede forskning kan bringes videre og ser flere gode muligheder ved at bruge film og billedoptagelser
- Artikler i tidsskrifter
- Den viden der til stadighed produceres må på forskellig vis, bringes videre til en større offentlighed – naturligvis til fagkolleger men også ud til et bredere publikum

Fagene under lokale valg indeholder en bred palet af forskellige kompetencer; en evne til at bruge fantasi, evne til at kombinere og evnen til at løse opgaver i nuet. En fagfagligt offentlige debat om fagområdets betydning og rolle vil være en kærkommen indsats, men der findes meget få mennesker i Grønland til at tage denne debat på et pædagogisk grundlag.

Vi glæder os over det arbejde, vi har fået lov til at udføre og håber, at andre vil have glæde af at læse og høre om vores hverdag.

Referencer

- Dale, Erling Lars. (1998). *Pædagogik og professionalitet* (1. udgave 2.oplag). Århus: KLIM
- Drotner, Kirsten.(2003). *At skabe sig selv- ungdom æstetik pædagogik*.(2.udgave 5. oplag). København: Gyldendal
- Guvå, Gunilla; Hylander, Ingrid. (2005). *Grounded Theory Et teorigenererende forskningsperspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag
- Halkier, B. (2008). *Fokusgruppeinterview* (2. Udgave). Samfundslitteratur.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinmål samt Fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder
- Kvale, S. (2003). *Interview En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. (9 oplag) .København: Hans Reitzels Forlag
- Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen.
- Laursen, Per Fibæk. (2004). *Didaktik og kognition*” (2.udgave 2. oplag). København: Gyldendal
- Læreplaner yngstetrinnet, 2003 , <http://www.inerisaavik.gl/index.php?id=219>
- Lærerplaner mellemtrinnet, 2003 , <http://www.inerisaavik.gl/index.php?id=301>
- Lærerplaner ældstetrinnet, 2003 , <http://www.inerisaavik.gl/index.php?id=302>

Den gode historie i "Lokale valg"
– et udviklingsprojekt i Grønland

Rønholt, H. et. al. (2003). *Video i pædagogisk forskning – krop og udtryk i bevægelse*.
København: Hovedland

Struve, Kaj. (2005). *Stemninger – om æstetik og læring*. Brøndby: Semi-forlaget

Finn Eldor, doktorand, BA, samhällsvetenskap, historia och pedagogik, lektor vid
Ilinniarfissuaq, Institut for Læring, Ilimmarfik på Grønland.

*Inge-Lise Lyng*e, BA i estetik, kultur och hantverk, MA i drama och teaterpedagogik,
lektor ved Ilinniarfissuaq, Institut for Læring, Ilimmarfik på Grønland.

*Den gode historie i "Lokale valg"
– et udviklingsprojekt i Grønland*